

Broj 7/2025
Službeno glasilo Hrvatskoga zavoda za norme

HRN ISO 26000
DRUŠTVENA ODGOVORNOST

HZN e-glasilo

Službeno glasilo Hrvatskog zavoda za norme sa
stalnim dodatkom
Oglasnik za normativne dokumente

Godište: 17. 2025.
ISSN 1847-4217
URL: <http://www.hzn.hr>

Izdavač: Hrvatski zavod za norme
MB: 1957406
OIB: 76844168802
Sjedište: Ulica grada Vukovara 78,
10000 Zagreb
Telefon: 01/610 60 95
Telefax: 01/610 93 21

Glavni
urednik: Igor Božičević, v.d. ravnatelja HZN-a

Pomoćnik
glavnog
urednika: Sandra Knežević

Tehnički
urednik: Sandra Knežević

Uredništvo: Ana Marija Boljanović, Ivo Andreis,
Marina Babić, Melanija Grubić Sutara,
Tatjana Majić

Lektura: Kristian Lewis

Grafička
priprema: Sandra Knežević

Izlazi: mjesečno

Datum
objave: 2025-07-31

Opremu tekstova obavlja uredništvo. Za sadržaj poimence potpisanih priloga odgovorni su njihovi autori. Oni ne iskazuju obvezno stav Hrvatskoga zavoda za norme. Objavljeni prilozi u službenom glasilu Hrvatskog zavoda za norme autorski su zaštićeni. Iznimka su sadržaj, novosti iz HZN, novosti iz europskih i međunarodnih normiranih tijela i s normizacijom povezane aktivnosti koji se mogu objavljivati u drugim stručnim časopisima uz obveznu naznaku izvora i dostavljanje časopisa u kojemu su objavljeni tako preuzeti prilozi. Za priloge iz rubrike Normizacija i Tehničko zakonodavstvo potrebno je zatražiti pisano odobrenje za njihovo objavljivanje od autora i od Hrvatskoga zavoda za norme.

Poštovani čitatelji!

Pred vama je sedmi broj službenoga glasila Hrvatskog zavoda za norme u 2025. godini.

V.d. ravnatelja Hrvatskoga zavoda za norme Igor Božičević sudjelovao je na godišnjim sastancima CEN-a i CENELEC-a održanim u Luksemburgu, a trodnevnoj sjednici Tehničke uprave CEN-a i CENELEC-a prisustvovali su djelatnici Hrvatskog zavoda za norme, Slaven Cvitanović, predstavnik Republike Hrvatske u Tehičkoj upravi CEN-a i Daniel Rapačić, predstavnik Republike Hrvatske u Tehičkoj upravi CENELEC-a. Više o ovim događajima možete pročitati u prilogima u rubrici *Novosti iz HZN-a*. Kao i u svakom broju, na kraju ove rubrike nalazi se tablica u kojoj je dan brojčani prikaz članstva u Hrvatskom zavodu za norme.

U rubrici *Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija* donosimo zanimljive obavijesti iz rada ISO-a, IEC-a, CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja.

Donosimo prijevod priloga koji je objavio ISO o primjenjivosti norma u području umjetne inteligencije.

CEN i CENELEC objavili su godišnji izvještaj za 2024. godinu, a u tekstu se nalazi i poveznica na dokument kako biste ga mogli preuzeti i pročitati. Pokrenuto je novo mrežno mjesto za potporu razvoju norma za kibernetičku sigurnost usklađenih s Aktom EU-a o kibernetičkoj otpornosti (*Cyber Resilience Act*, CRA) na kojem se prati rad na projektima STAN4CRA, što ih zajednički provode CEN, CENELEC i ETSI.

Tu je i prilog o projektu IEC-ova fonda *Global Impact Fund* kojim će se olakšati pristup sigurnim i pouzdanim rješenjima za čisto kuhanje uz uporabu električne energije iz obnovljivih izvora.

Iz ETSI-ja donosimo prijevod članka *ETSI Leverages Global Technical Expertise to Support the EU Cyber Resilience Act* o njegovoj važnoj ulozi u provedbi Akta o kibernetičkoj otpornosti (*Cyber Resilience Act*, CRA).

Ugodno čitanje!

Sadržaj 7/2025

Proslov

Poruka v.d. ravnatelja povodom 20 godina HZN-a 4

Novosti iz HZN-a

- Predstavnik Hrvatskog zavoda za norme na godišnjem sastanku CEN/CENELEC-a u Luksemburgu 5
- Sudjelovanje predstavnika Republike Hrvatske na 104. sjednici CEN/BT-a i 180. sjednici CENELEC/BT-a 7
- Radni posjet ravnatelja Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine (ISBiH) HZN-u 10
- Članovi Hrvatskog zavoda za norme 11
- Odluke Upravnog vijeća vezane za članstvo u HZN-u 12
- Razrješenje i imenovanje u Upravnom vijeću HZN-a 13
- Poziv za uključivanje u rad tehničkog pododbora HZN/TO T4/PO 1, *Normizacija u telekomunikacijama; Kvantna i kvantno otporna kibernetička sigurnost* 13

Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija

ISO

- Norme i umjetna inteligencija 14

IEC

- Bolji život zahvaljujući čistim rješenjima za kuhanje 15

CEN i CENELEC

- Godišnji izvještaj CEN-a i CENELEC-a za 2024. godinu 16
- Pokrenuto novo mrežno mjesto za potporu normama za kibernetičku sigurnost za potrebe Akta o kibernetičkoj otpornosti 17
- Transformacija europskih norma uz projekt SMART: Pogledajte video 17
- Dodatni sigurnosni zahtjevi za elektroničke štitnike sluha 18
- Tko će biti nominiran za ovogodišnje nagrade Standards+Innovation? 19

ETSI

- ETSI angažira stručnjake iz cijelog svijeta za potporu Aktu EU-a o kibernetičkoj otpornosti 20

Naslovnica: *Vizual povodom obilježavanja 20 godina HZN-a*

HZN Oglasnik za normativne dokumente (A1-A49)

ISSN 1847-4217

Poruka v.d. ravnatelja povodom 20 godina HZN-a

Poštovane dame i gospodo, drage kolegice i kolege,

s velikim zadovoljstvom i osobitom čašću obraćam vam se danas u povodu obilježavanja 20. godišnjice osnivanja Hrvatskog zavoda za norme – institucije koja već puna dva desetljeća ima ključnu ulogu u razvoju i jačanju infrastrukture kvalitete u Republici Hrvatskoj.

Prije dvadeset godina, 1. srpnja 2005. godine, Hrvatski zavod za norme počeo je s radom kao samostalna javna ustanova, nacionalno normirno tijelo s jasnim ciljem – stvaranjem učinkovitog, otvorenog i suvremenog sustava normizacije koji će odgovarati potrebama hrvatskog gospodarstva, javnih institucija i šire društvene zajednice. Od tada pa do danas prošli smo dug put.

Kroz protekla dva desetljeća:

- prihvatili smo i objavili više od 47 500 hrvatskih norma (HRN), najvećim dijelom preuzetih europskih i međunarodnih norma, čime smo omogućili jednostavno i učinkovito usklađivanje s europskom pravnom stečevinom
- osigurali smo punopravno članstvo u međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama – ISO-u, IEC-u, CEN-u, CENELEC-u i ETSI-ju – što je ključno za ravnopravno sudjelovanje Republike Hrvatske u stvaranju međunarodnih i europskih norma
- razvili smo nacionalni normizacijski sustav koji kroz javnost rada i uključivanja svih zainteresiranih strana – iz gospodarstva, akademske zajednice, tijela državne uprave i udruga potrošača – priprema, prihvaća i objavljuje hrvatske norme i druge dokumente iz područja normizacije
- osigurali smo široku dostupnost norma i edukaciju korisnika kroz seminare, radionice, stručne skupove, što promiče važnost normizacije u svakodnevnom životu i poslovanju.

Norme možda nisu uvijek vidljive, ali su svuda oko nas. One su temelj sigurnosti proizvoda, učinkovitosti usluga, zaštite okoliša, interoperabilnosti sustava, a sve više i održivosti te digitalne i zelene tranzicije. Bez norma nema ni konkurentnosti, ni međunarodne suradnje, ni povjerenja.

U tom smislu Hrvatski zavod za norme danas je jamac kvalitete, pouzdanosti i usklađenosti s najboljom europskom praksom. Naši uspjesi ne bi bili mogući bez stručnosti i predanosti zaposlenika HZN-a, bez podrške svih dionika koji sudjeluju u normizaciji i na nacionalnoj i na europskoj i međunarodnoj razini normizacije te bez suradnje s našim partnerima iz Republike Hrvatske i inozemstva.

Danas, kad obilježavamo ovu važnu godišnjicu, ne gledamo samo unatrag. Gledamo i naprijed – prema budućnosti u kojoj će normizacija igrati još važniju ulogu u digitalnoj transformaciji, zaštiti okoliša, energetske učinkovitosti, umjetnoj inteligenciji i razvoju pametnih rješenja.

Zato nam ova godišnjica nije samo podsjetnik na uspjehe, već i poticaj da nastavimo graditi moderan, otvoren i snažan normizacijski sustav u službi svih građana i cjelokupnog društva.

*Sretan nam 20. rođendan
i hvala vam svima na povjerenju, suradnji i zajedničkom uspjehu.*

Predstavnik Hrvatskog zavoda za norme na godišnjem sastanku CEN/CENELEC-a u Luksemburgu

Pripremio: Igor Božičević

Foto: Igor Božičević/HZN

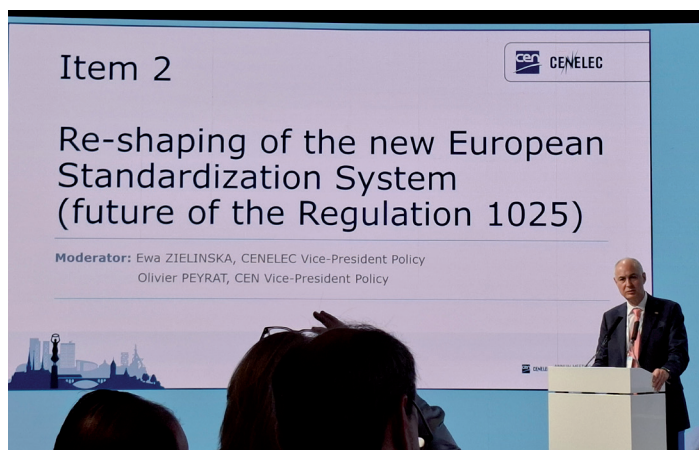
Od 24. do 27. lipnja 2025. godine u Luksemburgu su, u organizaciji Luksemburškog instituta za normizaciju, akreditaciju, sigurnost i kvalitetu proizvoda i usluga (ILNAS), održani godišnji sastanci Europskog odbora za normizaciju, CEN-a i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju, CENELEC-a.

Ovaj događaj, koji se održao na lokaciji LUXEXPO THE BOX, okupio je članove CEN-a i CENELEC-a, njih gotovo dvjesto. Godišnji sastanci CEN-a i CENELEC-a omogućuju organiziranje općih skupština dviju organizacija, od kojih se svaka sastoji od 34 zemlje članice.

Prva dva dana održavale su se zasebne sjednice upravnih odbora Europskog odbora za normizaciju, CEN-a i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju, CENELEC-a. Trećeg dana, 26. lipnja 2025., održan je sastanak voditelja delegacija CEN-a i CENELEC-a te prvi dio 17. zajedničke sjednice CEN-a i CENELEC-a, dok se posljednjeg dana, 27. lipnja 2025., održao drugi dio 17. zajedničke sjednice CEN-a i CENELEC-a, 61. Opća skupština CEN-a i 67. Opća skupština CENELEC-a. Kao predstavnik Hrvatskog zavoda za norme na godišnjem sastanku CEN/CENELEC-a sudjelovao je Igor Božičević, vršitelj dužnosti ravnatelja HZN-a.

Na zatvorenoj sjednici za voditelje svih delegacija nacionalnih organizacija (*HoDs session*) raspravljalo se o sljedećim temama:

- ponovno citiranje europskih norma EN ISO i EN IEC u Službenom listu Europske unije (OJEU)
- oblikovanje novog europskog sustava normizacije (budućnost Uredbe o europskoj normizaciji 1025)
- ishod radionice BSC FIN, koja je održana 13. lipnja 2025., u kontekstu financijskog praćenja 2025. i pripreme proračuna za 2026.

Na 17. zajedničkoj sjednici CEN/AG-a i CENELEC/AG-a tijekom dva dana među ostalim obrađene su sljedeće točke dnevnog reda:

- govori predsjednika CEN-a i CENELEC-a o prioritetima CEN-a i CENELEC-a te Europskog sustava za normizaciju i nadolazećoj reviziji Uredbe (EU) br. 1025/2012 o europskoj normizaciji
- panel-rasprava pod nazivom „Od norma do uspjeha: Jačanje konkurentne budućnosti Europe” – izvješće Elene Santiago Cid, glavne ravnateljice i Cinzije Missiroli, zamjenice glavne ravnateljice o radu Središnje uprave CEN/CENELEC-a (The CEN-CENELEC Management Centre, CCMC) za 2024. godinu
- panel-rasprava pod nazivom „Digitalna transformacija u normizaciji: Što je sljedeće?”
- prezentirana su financijska izvješća za obje organizacije za 2024. godinu
- prezentiran je prijedlog proračuna CEN-a i CENELEC-a za 2026. godinu te projekcije proračuna za 2027. i 2028. godinu
- izvješće predsjednice Odbora za praćenje odnosa s članstvom (MRMC) Elisabeth Stampfl-Blaha.

Normizaciju je u potpunosti podržao Lex Delles, ministar gospodarstva, malih i srednjih poduzeća, energetike i turizma, koji je u snažnom i inspirativnom govoru održanom na svečanoj večeri u Casinu 2000 u Mondorf-les-Bainsu naglasio važnost ovog ključnog alata za europsko jedinstveno tržište u smislu sigurnosti, kvalitete i interoperabilnosti.

Na 61. Općoj skupštini CEN-a i 67. Općoj skupštini CENELEC-a delegacije nacionalnih članova CEN-a i/ili CENELEC-a informirane su o radu upravnih odbora CEN-a i CENELEC-a u proteklom razdoblju, proveden je izbor za predsjednika CEN-a za razdoblje od 1. siječnja 2027. do 31. prosinca 2029. godine te su provedeni izbori za potpredsjednika CENELEC-a za financije, potpredsjednika CENELEC-a za politiku te redovite članove Upravnog odbora CEN-a i CENELEC-a – mandat od 1. siječnja 2026. do 31. prosinca 2027. godine.

Na kraju 67. Opće skupštine CENELEC-a prisutnima se obratio Jo Cops, predsjednik IEC-a (Međunarodnog elektrotehničkog povjerenstva), dok se na kraju 61. Opće skupštine CEN-a prisutnima obratio Sergio Mujica, glavni tajnik ISO-a (Međunarodne organizacije za normizaciju).

Sukladno potvrđenim proračunima CEN-a i CENELEC-a za 2026. godinu članarine za HZN za 2026. godinu u CEN-u i CENELEC-u bit će povećane oko 5 %, odnosno u ukupnom iznosu od 5620 eura, uz preporuku da članovi CENELEC-a alociraju dodatnih 6,5 % u slučaju da CENELEC-ove operativne potpore od Europske komisije budu smanjene, za što će biti potrebno osigurati dodatni iznos od oko 3000 eura.

Sljedeći godišnji sastanci CEN-a i CENELEC-a održat će se:

- u lipnju 2026. na Cipru i
- u lipnju 2027. u Irskoj

Zaključak

Godišnji sastanak CEN/CENELEC-a u Luksemburgu bio je sjajna prilika za susret i razmjenu mišljenja s dobrim prijateljima, predstavnicima nacionalnih tijela za normizaciju drugih europskih zemalja. Ujedinjuje nas raznolikost, ali bez sumnje smo jedan tim s jednom misijom – misijom jačanja konkurentnosti europske industrije ugrađene u globalno okružje. Postavljanjem zajedničkih standarda može se osigurati da se nove tehnologije razvijaju i primjenjuju na način koji će koristiti svima. Time se doprinosi jačanju europskog sustava normizacije i njezine važnosti za industriju, društvo i javni sektor. U sve globaliziranijem svijetu ključno je da europska normizacija ostane jaka i da surađuje na promicanju inovacija, održivosti i konkurentnosti preko granica. U tu svrhu donijeli smo odluke koje će olakšati uporabu europskih i međunarodnih norma u potpori usklađenosti s europskim zakonodavstvom, što će nam omogućiti da odgovorimo na potrebe regulatora u agilnijim rokovima i sadržaju te da omogućimo europsko vodstvo na međunarodnoj razini.

Sudjelovanje predstavnika Republike Hrvatske na 104. sjednici CEN/BT-a i 180. sjednici CENELEC/BT-a

Pripremili: Slaven Cvitanović i Daniel Rapačić

Foto: HZN/sluzbene fotografije sa sjednice Tehničke uprave CEN-a i CENELEC-a

U Pragu je od 3. do 5. lipnja 2025. godine održana sjednica Tehničke uprave CEN-a i CENELEC-a (CEN/BT i CENELEC/BT). Trodnevnoj sjednici prisustvovali su Slaven Cvitanović, mag. ing. aedif., predstavnik Republike Hrvatske u Tehničkoj upravi CEN-a, i Daniel Rapačić, dipl. ing. el., predstavnik Republike Hrvatske u Tehničkoj upravi CENELEC-a.

Prvi dio zajedničke sjednice članova CEN/BT-a i CENELEC/BT-a održan 3. lipnja 2025. obuhvatio je mnoge zanimljive teme. Ubrzanje procesa izrade norma predstavila je radna skupina CEN-CLC/TGG 1, *Future-proof standardization process and deliverables* te iznijela prijedloge za skraćivanje procedura: od kraćih rokova za usvajanje novih projekata (NWI) do pojednostavljenog postupka objave nakon pozitivnog glasanja na javnoj raspravi (ENQ) uz uvjet da nema tehničkih izmjena.

Predstavljen je novi model suradnje između CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja – „Mode 4.5”, koji je načelno prihvaćen te se uskoro očekuje dovršenje službenog dokumenta.

AFNOR je predložio pilot-projekt za tzv. *flash standards*, koji omogućuje znatno ubrzani razvoj norma kroz pojednostavljene korake, a pilot-projekt će provesti tehnički odbor CEN/TC 256, *Railway applications* razvojem jedne norme. Cilj je testirati fleksibilniji pristup i istražiti mogućnosti šire primjene u budućnosti.

Dana 4. lipnja 2025. održan je sastanak samo za članove CEN/BT-a. Predsjednik je informirao članove o stanju i izazovima na jedinstvenom tržištu EU-a te reviziji sporazuma s ASD-STAN-om, organizacijom koja razvija norme za zrakoplovnu i obrambenu industriju. Nakon rasprave o potrebama zrakoplovnog sektora BT je odlučio preimenovati dosadašnju skupinu posebne namjene „ASD-STAN” u „Aerospace”.

Uzimajući u obzir diskusije s prethodnog sastanka, BT je odlučio ukinuti obvezno i redovito izvješćivanje o fleksibilnim vremenskim okvirima za rad tehničkih tijela te upotrebi CEN-ovih dokumenata u radnim skupinama (CEN/TC/WGs).

Nadalje, BT je razmatrao prijedlog AFNOR-a o osnivanju novog tehničkog odbora CEN/TC naziva *Means of access for industrial purposes*. Budući da su samo AFNOR, DIN i NEN iskazali spremnost za sudjelovanje, a kako je prema pravilima (IR2, čl. 3.2.1) potrebno sudjelovanje najmanje pet članica za osnivanje novog tehničkog odbora, BT je odlučio da se neće osnovati novi tehnički odbor.

ASI je uložio žalbu protiv prihvatanja norme EN 1717:202X, *Protection against pollution of water intended for human consumption in potable water installations and general requirements for devices to prevent pollution by backflow*, koja

se odnosi na zaštitu vode od onečišćenja za ljudsku potrošnju i uređaje za sprečavanje onečišćenja zbog povratnog toka. BT je odlučio da će se norma prihvatiti unatoč žalbi, a ASI je pozvan da odmah podnese prijedlog tehničkom odboru CEN/TC 164, *Water supply* za izradu amandmana.

Drugi je dio zajedničke sjednice članova CEN/BT-a i CENELEC/BT-a održan 4. i 5. lipnja 2025. godine. Usvojena je nova definicija i uloga *project leadera* unutar radnih skupina (WG), a BT je zatražio uključivanje nove definicije u sljedećem izdanju IR2.

BT je potvrdio osnivanje koordinacijske grupe CEN-CLC/COG, *Circular Economy* o kružnoj ekonomiji i održivosti, a tajništvo je dodijeljeno nizozemskom nacionalnom tijelu za normizaciju (NEN).

Posebna pozornost posvećena je provođenju normizacijskog zahtjeva povezanog s dokumentom *Cyber Resilience Act (M/606)*, čije će izvršenje biti dodijeljeno sljedećim tehničkim odborima: CLC/JTC 13, *Cybersecurity and Data protection*; CLC/TC 47X, *Semiconductors and Trusted Chips Implementation*; CLC/TC 65X, *Industrial-process measurement, control and automation* i CEN/TC 224, *Personal identification and related personal devices with secure element, systems, operations and privacy in a multi sectorial environment*.

Nadalje, BT je podržao potpisivanje Memoranduma o razumijevanju (MoU) s Agencijom Europske unije za temeljna prava (FRA), čime se FRA-u omogućuje sudjelovanje u radu CEN-CLC/JTC 21, *Artificial Intelligence*.

Dana 5. lipnja 2025. godine održana je 180. sjednica CENELEC/BT-a. Na sjednici su predstavljeni izvještaj predsjedatelja te izvještaj radne skupine CLC/TGG 2, *BT Efficiency*, koji se odnosi na pitanja učinkovitosti rada tehničkog tijela.

Članovi radne skupine istaknuli su važnost dostupnosti platforme za internetski razvoj norma (OSD, *Online Standards Development*) za potrebe CENELEC-a. Razvoj te platforme trenutno se odvija na razini IEC-a, a prvi pilot-projekti očekuju se u trećem ili četvrtom kvartalu 2025. godine.

Jedna od donesenih odluka radne skupine odnosi se na povlačenje dokumenata – ovlast za donošenje takvih odluka delegira se isključivo tehničkim odborima (TC), a ne i pododborima ili radnim skupinama.

Također su predstavljene novosti vezane uz područja elektromagnetske kompatibilnosti (EMC, *Electromagnetic Compatibility*) i Direktive o niskom naponu (LVD, *Low Voltage Directive*), uz prijedloge za daljnje korake.

Na kraju sjednice BT je usvojio popis svih donesenih odluka. Sastanak je zaključen zahvalom svim sudionicima na njihovu doprinosu.

Sljedeći zajednički sastanak CEN/BT-a i CENELEC/BT-a održat će se od 14. do 16. listopada 2025. u Bruxellesu.

Radni posjet ravnatelja Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine (ISBiH) HZN-u

Pripremio: Igor Božičević

Foto: HZN

U srpnju 2025. godine Hrvatski zavod za norme posjetio je Aleksandar Todorović, ravnatelj Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine (ISBiH). Radni sastanak u Uredu ravnatelja održali su Aleksandar Todorović, ravnatelj ISBiH-a i Igor Božičević, vršitelj dužnosti ravnatelja Hrvatskog zavoda za norme (HZN).

Razmijenjena su iskustva iz dosadašnje višegodišnje suradnje, mogućnostima unaprjeđenja suradnje i međusobne razmjene dokumentacije, uključujući nacionalne normativne dokumente.

Ravnatelj Todorović uputio je vršitelju dužnosti ravnatelja HZN-a Igoru Božičeviću poziv za radni posjet delegacije HZN-a Institutu za standardizaciju Bosne i Hercegovine.

Sastanak je održan u skladu sa Sporazumom o poslovno-tehničkoj suradnji između ISBiH-a i HZN-a, a na sastanku se razgovaralo o nastavku i daljnjem razvoju dosadašnje uspješne međuinstitucijske suradnje. Važnije teme sastanka bile su suradnja na izradi nacionalnih dodataka druge generacije eurokodova, zajedničko sudjelovanje na projektima vezanim uz normizaciju te suradnja na području edukacije.

Tijekom posjeta Hrvatskom zavodu za norme Aleksandar Todorović o drugoj generaciji eurokodova razgovarao je i sa Slavenom Cvitanovićem, voditeljem Odsjeka za opća područja normizacije te Jasminkom Minjević Ivanović, višom savjetnicom za normizaciju u području graditeljstva. Posjetio je normoteku, informacijsko-dokumentacijsku središnjicu HZN-a, te razgovarao s Ana Marijom Boljanović, voditeljicom Odsjeka poslova normoteke i Danijelom Novota Krajnović, višom savjetnicom za poslove Odsjeka normoteke.

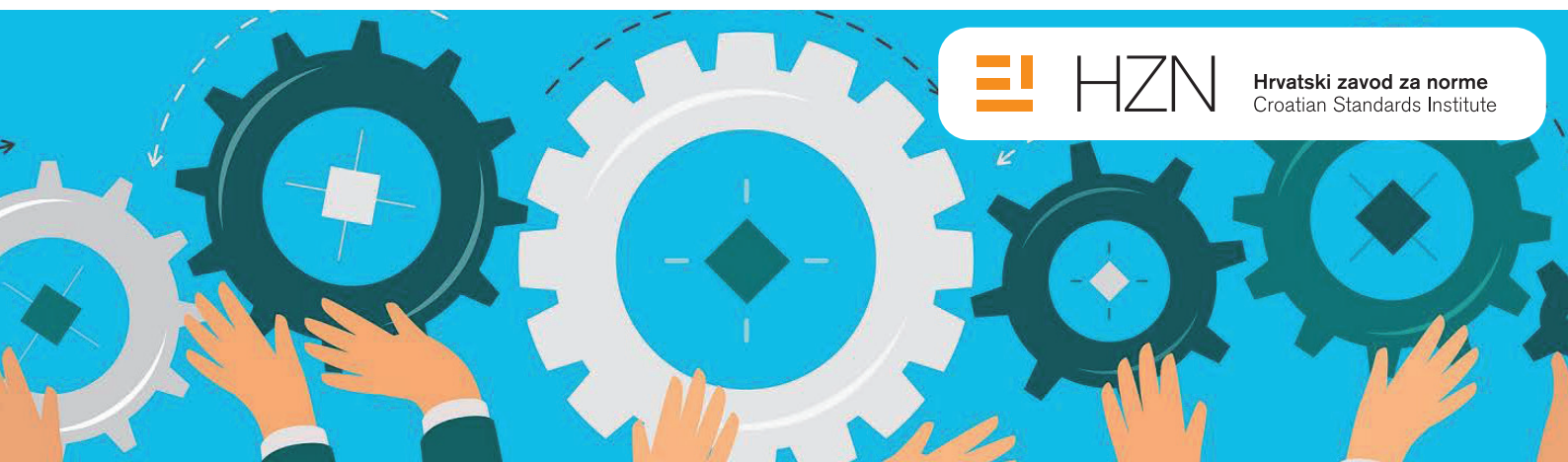
20 godina HZN

Članovi Hrvatskog zavoda za norme

Objavljujemo popis redovitih članova i članova promatrača HZN-a po vrstama pravnih odnosno fizičkih osoba za koje je Upravno vijeće donijelo odluke u srpnju 2025. godine.

Tablica – Članovi Hrvatskog zavoda za norme

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	2025-07-31
Članovi promatrači	
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	6
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – visokoškolske ustanove	1
Fizičke osobe	0
Ukupno članova promatrača	7
Redoviti članovi	
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	155
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove	17
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore i udruženja registrirana u Sudskom registru	6
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva i udruge osnovane prema Zakonu o udrugama i registrirane u Registru udruga	11
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – osnovne i srednje škole	2
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – visokoškolske ustanove	22
Fizičke osobe – pojedinci	21
Fizičke osobe – obrtnici	2
Tijela državne uprave	25
Ukupno redovitih članova	262
Ukupno članova HZN-a	269

HZN

Hrvatski zavod za norme
Croatian Standards Institute

Odluke Upravnog vijeća vezane za članstvo u HZN-u

NOVI ČLANOVI

Prihvaćaju se prijave za članstvo u Hrvatskom zavodu za norme pristigle u vremenskom razdoblju od 24. travnja 2025. do 29. srpnja 2025. godine.

Pravna/fizička osoba	Vrsta članstva	Mjesto
B. BRAUN ADRIA d.o.o.	Redovito	Zagreb
Secure Block d.o.o.	Redovito	Veliko Trojstvo
Gabrijela Jesih*	Redovito	Zagreb

* donesena je odluka o prihvaćanju prijave za članstvo fizičke osobe koja je podnesena 28. ožujka 2025. godine

PRESTANAK ČLANSTVA NA VLASTITI ZAHTJEV ČLANA

Donosi se Odluka o o prestanku članstva u Hrvatskom zavodu za norme na vlastiti zahtjev člana u vremenskom razdoblju od 24. travnja 2025. do 29. srpnja 2025. godine.

Pravna/fizička osoba	Vrsta članstva	Mjesto
E.G.O. Elektro-komponente d.o.o.	Redovito	Zagreb
EKOVENT-INFO d.o.o.	Redovito	Zagreb
BJELIN d.o.o.	Redovito	Ogulin
VARGON d.o.o.	Redovito	Kukuljanovo
BECTON DICKINSON CROATIA d.o.o.	Redovito	Zagreb
ARHIGON TECHNOLOGIES d.o.o.	Redovito	Sveti Ivan Zelina
SATELIT-TBM d.o.o.	Redovito	Zagreb
MACTO d.o.o.	Redovito	Zagreb

PRESTANAK ČLANSTVA ZBOG PRESTANKA POSTOJANJA PRAVNE OSOBE

Donosi se Odluka o prestanku članstva u Hrvatskom zavodu za norme zbog prestanka postojanja pravne osobe.

Pravna/fizička osoba	Vrsta članstva	Mjesto
HRVATSKA VATROGASNA ZAJEDNICA*	Redovito	Zagreb
KONČAR – KET d.o.o.	Redovito	Zagreb

* član HZN-a kao udruga

Razrješenje i imenovanje u Upravnom vijeću HZN-a

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 16. srpnja 2025. donijela Rješenje o razrješenju dužnosti dosadašnje članice Upravnog vijeća gospođe Biljane Tanatarec, na koju je imenovana kao predstavnica Stručnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme, s danom 29. srpnja 2025. godine te imenovala gospodina Igora Župančića, predstavnika Stručnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme, članom Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme, s danom 30. srpnja 2025. godine.

Do promjene je došlo zbog isteka mandata te se ovom prilikom zahvaljujemo Biljani Tanatarec na sudjelovanju i doprinosu u radu HZN-a u posljednje četiri godine, a ujedno Igoru Župančiću želimo puno uspjeha na mjestu člana Upravnog vijeća!

<https://www.hzn.hr/hr/upravno-vijece/28>

Poziv za uključivanje u rad tehničkog pododbora HZN/TO T4/PO 1, Normizacija u telekomunikacijama; Kvantna i kvantno otporna kibernetička sigurnost

S Instituta „Ruđer Bošković“ u Hrvatski zavod za normizaciju (HZN) došla je inicijativa za praćenje normizacije u području kvantnih tehnologija i to zahvaljujući projektu „Hrvatska kvantna komunikacijska infrastruktura – CroQCI“.

Partneri na projektu su Institut Ruđer Bošković (IRB), Sveučilišni računski centar (SRCE) Sveučilišta u Zagrebu, Institut za fiziku (IFZ), Fakultet elektrotehnike i računarstva (FER) Sveučilišta u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti (FPZ) Sveučilišta u Zagrebu, tvrtka Odašiljači i veze d. o. o. (OIV) i Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost (UVNS).

Kao punopravni član ETSI-ja HZN svojim članovima omogućuje sudjelovanje u radu bilo kojeg ETSI-jeva tehničkog odbora, što je kolegama iz hrvatskog konzorcija projekta CroQCI iznimno zanimljivo te su zainteresirani za sudjelovanje u radu ETSI-jeva TO CYBER.

Postojeći HZN/TO T4, *Normizacija u telekomunikacijama* prati rad svih tehničkih odbora ETSI-ja, stoga je HZN odlučio osnovati pododbor HZN/TO T4/PO 1, *Normizacija u telekomunikacijama; Kvantna i kvantno otporna kibernetička sigurnost* koji će pratiti samo ETSI-jev tehnički odbor CYBER.

Pozivaju se članovi Hrvatskog zavoda za norme i ostale zainteresirane organizacije za uključivanje u rad tehničkog pododbora HZN/TO T4/PO 1, *Normizacija u telekomunikacijama; Kvantna i kvantno otporna kibernetička sigurnost*.

DODATNE OBAVIJESTI:

Alica Glavaš, dipl. ing. prom.

viša stručna savjetnica za normizaciju u području telekomunikacija

e-pošta: alica.glavas@hzn.hr

tel. (01) 610 60 53

Norme i umjetna inteligencija

ISO-ova je misija uspostaviti globalno priznate norme u raznim djelatnostima. U to je uključena i umjetna inteligencija (UI).

Međunarodne norme za umjetnu inteligenciju okvir su za odgovorno i etičko korištenje tehnologijama UI-ja. Te norme obuhvaćaju područja kao što su privatnost, pristranost, transparentnost i odgovornost. Pridržavajući se tih norma organizacije mogu raditi na tome da njihovi sustavi UI-ja budu pravični, transparentni i da podržavaju etička načela.

Jedna je od međunarodnih norma u području UI-ja ISO/IEC 23894, koja se bavi upravljanjem rizicima u sustavima UI-ja. Njezin je cilj osigurati razumljivost algoritama i modela UI-ja te provjeru njihove pristranosti i pravičnosti, čime se stvara povjerenje u sustave UI-ja.

- **ISO/IEC 42001:2023**, Sustavi upravljanja umjetnom inteligencijom
- **ISO/IEC 23894:2023**, Umjetna inteligencija – Smjernice za upravljanje rizikom
- **ISO/IEC 23053:2022**, Okvir za sustave umjetne inteligencije koji se koriste strojnim učenjem.

ISO-ove norme bave se i interoperabilnošću i kompatibilnošću sustava UI-ja, čime osiguravaju da tehnologije UI-ja mogu neometano zajedno funkcionirati i učinkovito razmjenjivati podatke. To je posebno važno jer se UI sve više ugrađuje u razne djelatnosti i primjene.

S obzirom na to da se razvoj i prihvaćanje UI-ja i dalje ubrzava, bit će nužne stroge norme kako bi se osiguralo da umjetna inteligencija postane tehnologija za opću dobrobit.

Izvor: ISO
Priredila: Sandra Knežević
Prijevod: Tatjana Majić

Hrvatski zavod za norme prihvatio je u hrvatsku normizaciju sljedeće norme:

- EN ISO/IEC 23894:2023, *Information technology – Artificial intelligence – Guidance on risk management* (ISO/IEC 23894:2023) kao hrvatsku normu **HRN EN ISO/IEC 23894:2024, Informacijska tehnologija – Umjetna inteligencija – Smjernice za upravljanje rizikom** (ISO/IEC 23894:2023; EN ISO/IEC 23894:2024) i
- EN ISO/IEC 23053:2023, *Framework for Artificial Intelligence (AI) Systems Using Machine Learning (ML)* (ISO/IEC 23053:2022 kao hrvatsku normu **HRN EN ISO/IEC 23053:2023, Okvir za sustave umjetne inteligencije (AI) utemeljene na strojnom učenju (ML)** (ISO/IEC 23053:2022; EN ISO/IEC 23053:2023)

Tekstove navedenih hrvatskih norma pripremio je tehnički odbor **TO 579, Robotika, sustavi automatizacije i integracije** Hrvatskoga zavoda za norme.

PODRUČJE RADA HZN/TO 579

- Normizacija u području:
 - sustava automatizacije i njihove integracije za konstruiranje, dobavu, izradu i proizvodnju te za isporuku, podršku, održavanje i odlaganje (zbrinjavanje) proizvoda i s njima povezanih usluga
 - informacijskih sustava, sustava automatizacije i upravljanja te tehnologija integracije
 - modeliranja poduzeća i arhitektura (građa) sustava, ljudskih i ostalih mehaničkih aspekata

- robotike, isključujući igračke i vojnu primjenu
- strojeva, proizvodnih resursa i postrojenja, električne i elektroničke opreme, programabilnih logičkih kontrolera (PLC) opće namjene, upravljanja kvalitetom, sigurnosti u industriji, informacijske tehnologije, multimedijске mogućnosti i multimodalne komunikacijske mreže, u suradnji s relevantnim tehničkim odborima nadležnim za navedena područja
- umjetne inteligencije (UI) i s njom povezane upotrebe podataka, s ciljem ispunjavanja potreba europskog tržišta i društva te potpore zakonodavstvu, politici, načelima i vrijednostima u prvom redu Europske unije, a u suradnji s relevantnim međunarodnim i drugim organizacijama/tijelima (tehničkim odborima) kao što je odbor ISO/IEC JTC 1/ i njegovi pododbori, npr. SC 42, Artificial Intelligence, čije će se norme vjerojatno također prihvaćati.

Za dodatne obavijesti o radu tehničkog odbora HZN/TO 579 možete se obratiti **Tatjani Brica Žilić**, višoj stručnoj savjetnici za normizaciju u području strojarstva (tatjana.brica.zilic@hzn.hr)

Detaljnije informacije o navedenim normama te ostalim hrvatskim normama možete pronaći u [katalogu hrvatskih norma](#) te [repozitoriju HRN4You](#).

Za besplatan uvid u sadržaj norma možete najaviti svoj dolazak u [normoteku](#), a za kupnju navedenih norma ili bilo kojega normativnog dokumenta pošaljite popunjeni [obrazac za ponudu](#) na e-adresu prodaja@hzn.hr.

Bolji život zahvaljujući čistim rješenjima za kuhanje

28. 4. 2025., Matt Doherty, viši savjetnik u IEC-u i direktor fonda Global Impact Fund

Oko 2,4 milijarde ljudi – otprilike trećina svjetskog stanovništva – još uvijek kuha na kruta goriva, npr. drvo, drveni ugljen i životinjski izmet. Ona su neučinkovita, toksična za okoliš i opasna za ljudsko zdravlje. Zbog toga svake godine više od **3 milijuna ljudi** umire od bolesti povezanih s onečišćenjem zraka u kućanstvu zbog „prljavog” kuhanja, za koje se procjenjuje i da je odgovorno za čak **2 %** svjetskih emisija ugljika. To je gotovo jednako doprinosu zrakoplovne industrije.

Kuhanje na struju (*eCooking*), koje uključuje indukcijske štednjake, ekspres-lonce, električna kuhala, infracrvene ploče za kuhanje i druge uređaje, sve se više prepoznaje kao prihvatljivo i čisto zamjensko rješenje za kuhanje, osobito ako struja dolazi iz obnovljivih izvora.

Drugi projekt IEC-ova fonda *Global Impact Fund* olakšat će zajednicama u Aziji i izvan Azije pristup sigurnim i pouzdanim rješenjima za čisto kuhanje.

Tvrtka **ATEC Global**, globalni vođa u električnim štednjacima koji se spajaju na internet, odabrana je za ulogu poticanja upotrebe međunarodnih norma u isporuci čistih rješenja za kuhanje zajednicama kojima su potrebna. ATEC će na konkretnim slučajevima upotrebe pokazati vrijednost norma i sustava ocjenjivanja sukladnosti u povećanju sigurnosti, kvalitete i dostupnosti proizvoda i instalacija za kuhanje na struju u zajednicama u kojima oni nisu dovoljno dostupni. Projektom će se upotreba „pametnih” ili digitalnih norma povezati s tržištima ugljičnih emisija, čime će se osigurati vrijedne spoznaje o tome koji zahtjevi nedostaju u normama kako bi ta industrija u budućnosti bila bolje pokrivena.

Projekt će pridonijeti mnogim UN-ovim ciljevima održivog razvoja (SDG), uključujući svijet bez siromaštva (1), svijet bez gladi (2), zdravlje i blagostanje (3) i pristupačnu i čistu energiju (7). Njime se podupire i ključni element **Misije 300** Grupe Svjetske banke i Afričke razvojne banke kojom su se one obvezale da će osigurati pristup električnoj energiji za 300 milijuna ljudi u supsaharskoj Africi do 2030. godine. Osim toga, projekt će pridonijeti smanjenju emisija ugljika istraživanjem norma i metodologija za njihovo mjerenje, izvješćivanjem i verifikacijom.

Fotografija: ATEC

Pokretanje projekta važan je korak za IEC-ov *Global Impact Fund* jer će omogućiti IEC-u da se uključi u iznimno utjecajan sektor koji je vrlo važan za njegov rad.

U IEC-u radimo na budućnosti u kojoj svi svugdje imaju pristup čistoj, pouzdanoj i pristupačnoj električnoj energiji koja im omogućuje da žive u sigurnom i održivom svijetu. To uključuje upotrebu pametnih tehnologija poput štednjaka koji se spajaju na internet, a te tehnologije pak omogućuju čišća rješenja za kuhanje, dobra za ljude i planet. Zbog toga smo sretni što ćemo se zahvaljujući partnerstvu s ATEC-om putem fonda *Global Impact Fund* približiti toj viziji.

Doznajte više o IEC-ovu fondu *Global Impact Fund*.

Izvor: IEC
Priredio: Ivo Andreis
Prijevod: Tatjana Majić

Godišnji izvještaj CEN-a i CENELEC-a za 2024. godinu

Objavljen je Godišnji izvještaj CEN-a i CENELEC-a za 2024. godinu. Doznajte više o glavnim prošlogodišnjim događajima u CEN-u i CENELEC-u.

U 2024. godini dogodile su se mnoge promjene, npr. europski izbori i osnivanje novih institucija. U CEN-u i CENELEC-u potvrdili smo svoju predanost snažnom i otpornom europskom normizacijskom sustavu, naglašavajući stratešku ulogu norma u jačanju jedinstvenog tržišta i potpori konkurentnosti Europe.

U 2024. godini ostvarili smo znatan napredak u pogledu naših glavnih prioriteta, uključujući održivost, digitalizaciju, inovacije i međunarodnu suradnju. Rad je usredotočen na područja kao što su umjetna inteligencija, kibernetička otpornost, kvantne tehnologije i upravljanje podacima, čime se podržava dvostruka zelena i digitalna tranzicija koje su u središtu strateškog programa Europe. Naši kontinuirani naponi u području održive gradnje, kružnog gospodarstva i izvještavanja o korporativnoj održivosti pomogli su gospodarstvu da nastavi put prema održivijoj budućnosti. U tom kontekstu nastavili smo s izgradnjom sustava normizacije koji je održiv, konkurentan i uključiv.

U **Godišnjem izvještaju** predstavljena su ta i brojna druga postignuća. Prikazani su glavni događaji koji su obilježili tu važnu godinu za naše dvije organizacije. Izvještaj je dostupan u potpuno digitalnom formatu, koji omogućuje pristupačno iskustvo i odražava predanost CEN-a i CENELEC-a dvostrukoj zelenoj i digitalnoj tranziciji.

Među doprinosima CEN-ove i CENELEC-ove zajednice koji svjedoče o napornom radu ističu se:

- potpora **zelenoj tranziciji** europskoga gospodarstva i poticanje razvoja novih čistih tehnologija i održivih izvora energije
- aktivan doprinos europskoj **digitalnoj tranziciji** normama za UI i IKT koje su okosnica digitalne transformacije svih sektora gospodarstva
- nastavak provedbe zajedničke CEN-ove i CENELEC-ove **Strategije do 2030. godine**

- naši stalni naponi da normizacijski sustav učinimo **uključivijim** i otvorenijim za svijet kako bismo bolje ispunili potrebe gospodarstva i civilnog društva.

Priznavanjem tih i mnogih drugih postignuća odaje se priznanje naporima naših članova, partnera, dionika i suradnika diljem Europe. Njihovi doprinosi odražavaju snagu europskog normizacijskog sustava i omogućuju CEN-u i CENELEC-u da se s povjerenjem i optimizmom pripremaju za budućnost.

Pročitajte Godišnji izvještaj CEN-a i CENELEC-a za 2024. godinu.

Izvor: CEN/CENELEC
Prijevod: Tatjana Majić

Pokrenuto novo mrežno mjesto za potporu normama za kibernetičku sigurnost za potrebe Akta o kibernetičkoj otpornosti

Pokrenuto je novo mrežno mjesto za potporu razvoju norma za kibernetičku sigurnost usklađenih s Aktom EU-a o kibernetičkoj otpornosti (Cyber Resilience Act, CRA) na kojem se prati rad na projektima STAN4CRA: STAN4CR i STAN4CR2. Cilj je tih projekata, koje financiraju Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-e (EISMEA) i EFTA, ubrzati izradu usklađenih europskih norma za kibernetičku sigurnost.

Projekti STAN4CRA, koje zajednički provode CEN, CENELEC i ETSI, važni su za potporu normizacijskog zahtjeva Europske komisije M/606 prema CRA-u. Naš je zadatak osigurati bitne norme za kibernetičku sigurnost najmanje godinu dana prije početka primjene CRA-a.

U okviru projekata tehnički odbori rade na izradi norma na načelu tehničke (*by design*) i integrirane (*by default*) kibernetičke sigurnosti, osiguravajući dosljednost u svim sektorima jedinstvenog tržišta EU-a. Naglasak je na uključivanju dionika, javnim savjetovanjima, stručnim sjednicama i obraćanju MSP-ima i zajednici otvorenog koda.

Podupiranjem horizontalnih i vertikalnih norma te obuhvaćanjem cijelog životnog ciklusa proizvoda digitalnim elementima projekti STAN4CRA pridonose izgradnji usklađenog, otpornog i pouzdanog okvira za kibernetičku sigurnost u Europi. Time ne samo da se jača položaj Europe kao predvodnika u kibernetičkoj sigurnosti, već se promiču i usklađenost, interoperabilnost i inovacije u cijelom digitalnom gospodarstvu.

Posjetite novo mrežno mjesto i doznajte više o projektima STAN4CRA i napretku u izradi europskih norma za kibernetičku sigurnost prema CRA-u.

Transformacija europskih norma uz projekt SMART: Pogledajte video

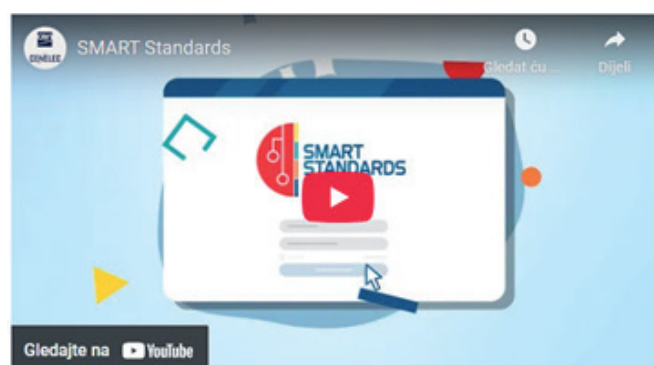
Jeste li korisnik norma koji želi da one budu jasnije i lakše za primjenu? Ili sastavljate norme i želite da taj proces bude učinkovitiji i suvremeniji? Tu pomažu SMART (pametne) norme.

Cilj je projekta **SMART** izrada **strojno čitljivih norma**, koje će vam olakšati pronalaženje **ključnih zahtjeva** i ugradnju norma izravno u vaše sustave.

Zahvaljujući „**pametnim normama**“ – normama izrađenim s pomoću alata **SMART** – proces osiguravanja usklađenosti vašeg proizvoda bit će bolje strukturiran i manje zahtjevan.

Uz alat **SMART** sastavljanje i primjena norma **brži su, jasniji i učinkovitiji**.

Doznajte više o projektu SMART iz videozapisa u nastavku:
<https://www.youtube.com/watch?v=hR9KRSKROXc&t=7s>

Tehnički odbori CEN-a i CENELEC-a (TC) zainteresirani za upotrebu SMART-a trebaju uputiti e-poruku u **poštanski sandučić projekta SMART** (smart@cencenelec.eu).

Pročitajte više o pokretanju alata ovdje.

Doznajte više o CEN-u i CENELEC-u.

Izvor: CEN/CENELEC
 Prijevod: Tatjana Majić

Dodatni sigurnosni zahtjevi za elektroničke štitnike sluha

Tehnički odbor CEN/TC 159, *Hearing protectors*, nedavno je objavio amandmane na niz norma EN 352, *Hearing protectors – Safety requirements*, i izmijenjene metode ispitivanja u nizu norma EN 13819, *Hearing protectors – Testing*. S obzirom na to da se za štitnike sluha sve više očekuju nove tehnologije, značajke i funkcionalnosti, postoji stalna potreba za uključivanjem odgovarajućih zahtjeva i postupaka ispitivanja u norme.

Veća sigurnost

Amandmani se odnose na integraciju radiouređaja za dvosmjernu komunikaciju i prijamnike s digitalnom audioradiodifuzijom (DAB). Tim se normama povećava sigurnost jer se olakšava integracija i uporaba novih komunikacijskih tehnologija.

Za uključivanje novih elektroničkih komunikacijskih značajki u štitnike sluha bili su nužni amandmani na niz norma EN 13819. Novi zahtjevi i metode ocjenjivanja sukladnosti odnose se na DAB/DAB+ radijske prijamnike i integrirane radiouređaje za dvosmjernu komunikaciju za naglavne zaštitne slušalice i čepiće za uši.

Zašto su te promjene bitne

Poznato je da buka može uzrokovati ne samo gubitak sluha već i druge štetne učinke, npr. psihološke i socijalne probleme, umor i kardiovaskularne bolesti. Rizici i učinci neželjene buke doveli su do podizanja zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva za štitnike sluha na kategoriju III. u Uredbi o osobnoj zaštitnoj opremi (EU) 2016/425.

Stručnjaci i potrošači traže visokokvalitetnu integraciju elektronike i usvajanje novih komunikacijskih tehnologija. Amandmani su objavljeni kako bi se osiguralo da norme budu u skladu sa „stanjem tehnike“ i omogućilo ocjenjivanje sukladnosti kojim se dokazuje sukladnost s odgovarajućim zakonodavstvom EU-a. Tim se normama može pomoći da se osigura dostupnost sigurne osobne zaštitne opreme (OZO) na tržištu u svim državama članicama.

Posebno zahvaljujemo stručnjacima u radnoj skupini CEN/TC 159/WG 2, *Electronic and amplitude-sensitive hearing protectors*, za rad na tim normama.

U Hrvatskome zavodu za norme djeluje tehnički odbor HZN/TO 556, *Osobna zaštitna oprema* koji prati rad CEN-ovog odbora CEN/TC 159, *Hearing protectors* i čiji članovi sudjeluju u izradi norma za:

- sve tipove zaštitnih kaciga
- zaštitnu obuću i štitnike za noge (štitnici za noge određeni su kao proširenje zaštitne obuće)
- osobna sredstva za zaštitu od pada (sustavi, podsustavi i sastavni dijelovi)
- sigurnosne pojaseve i pribor
- određivanje nazivlja i utvrđivanje metoda ispitivanja
- specifikacije i metode ispitivanja opreme za zaštitu očiju radnika u industriji i općenamjenske opreme za zaštitu očiju
- osobna sredstva za zaštitu sluha koja valja upotrebljavati kad se pretpostavlja da je izloženost buci štetna za sluh.

Za dodatne obavijesti o radu tehničkog odbora HZN/TO 556 možete se obratiti Boženi Mesek, višoj stručnoj savjetnici za normizaciju u području zdravlja, okoliša i medicinske opreme (bozena.mesek@hzn.hr)

Detaljnije informacije o hrvatskim normativnim dokumentima možete pronaći u [katalogu hrvatskih norma](#) te [repozitoriju HRN4You](#).

Za besplatan uvid u sadržaj norma možete najaviti svoj dolazak u [normoteku](#), a za kupnju navedenih norma ili bilo kojega normativnog dokumenta pošaljite popunjen [obrazac za ponudu](#) na e-adresu prodaja@hzn.hr.

Tko će biti nominiran za ovogodišnje nagrade Standards+Innovation?

Raspisan je poziv za nominacije za 7. izdanje nagrada za norme i inovacije Standards+Innovation, koje uključuje dvogodišnju nagradu za dužnosnike tehničkih tijela i novu kategoriju – obrazovne djelatnike.

CEN i CENELEC sedmi put pozivaju članove da za nagrade nominiraju one koji su dali bitan doprinos normizaciji. Nagradama se odaje priznanje važnom doprinosu znanstvenika i inovatora normizaciji. Nagrade će ove godine obuhvatiti i priznanje dužnosnicima tehničkih tijela i novu nagradu za one koji pridonose obrazovanju o normizaciji.

Članovi mogu podnijeti nominacije u sljedećih pet kategorija:

- **europski istraživački projekt:** dodjeljuje se projektu koji je uspješno pridonio normizaciji
- **znanstvenik/inovator pojedinac:** dodjeljuje se osobi čije su istraživanje ili inovacija pridonijeli razvoju norma ili drugih normativnih dokumenata
- **mladi znanstvenik:** dodjeljuje se osobi na početku karijere koja je uključila normizaciju u akademski rad, doktorsku disertaciju ili drugi sveučilišni istraživački projekt
- **dužnosnik tehničkog tijela:** dodjeljuje se osobi koja aktivno surađuje sa znanstvenicima/inovatorima u svojem tehničkom tijelu
- **obrazovanje:** dodjeljuje se pojedincu čiji je rad u protekloj godini pridonio promicanju ili unaprjeđenju podučavanja o normizaciji u Europi.

Svaki član može imenovati po dva kandidata u svakoj kategoriji pod uvjetom da prethodno nisu bili imenovani za iste zasluge. Poziv je otvoren do **27. kolovoza**.

Dobitnici će biti proglašeni na svečanosti dodjele nagrada tijekom godišnjeg događaja vrednovanja znanja Glavne uprave Europske komisije za istraživanje i tehnološki razvoj (DG RTD).

Izvor: CEN/CENELEC
Prijevod: Tatjana Majić

ETSI angažira stručnjake iz cijelog svijeta za potporu Aktu EU-a o kibernetičkoj otpornosti

ETSI sa zadovoljstvom objavljuje da njegov rad prema novom normizacijskom zahtjevu Europske komisije (EK) u skladu s Aktom o kibernetičkoj otpornosti dobro napreduje. U izradi je ETSI-jev program rada kojim će se olakšati primjena usklađenih europskih norma za kibernetičku sigurnost za digitalne proizvode na cijelom tržištu EU-a i šire.

U okviru stalnih nastojanja Europske komisije da uspostavi regulativu za kibernetičku sigurnost proizvoda s digitalnim elementima na razini EU-a, nedavno objavljenim Aktom o kibernetičkoj otpornosti (*Cyber Resilience Act*, CRA) uvode se obvezni sigurnosni zahtjevi za hardver i softver tijekom cijelog životnog ciklusa. Akt se primjenjuje na sve proizvode povezane s internetom s digitalnim elementima i primjenjuje zajedno s Direktivom (EU) 2022/2555 („Direktiva NIS2”), kojom se jačaju mjere kibernetičke sigurnosti za ključne i važne subjekte.

ETSI ima odlučujuću ulogu u provedbi CRA-a jer razvija ujednačene usklađene europske norme za nekoliko različitih skupina proizvoda, uključujući one koji su izloženi većem riziku kao što su upravitelji lozinki, antivirusni softver, pametni kućni asistenti, igračke povezane s internetom i nosivi uređaji. ETSI predvodi stručni rad na više vertikalnih norma prema CRA-u. Tim tehničkim normama poduprijet će se dosljedna provedba bitnih zahtjeva CRA-a i cijelom lancu opskrbe osigurati instrument za dokazivanje usklađenosti, što će imati učinak diljem EU-a i izvan njega.

CRA će imati širok i snažan utjecaj na sve proizvode s digitalnim elementima. Primjenjuje se na proizvođače, uvoznike, distributere, pružatelje usluga i programere svih komercijalno dostupnih hardverskih i softverskih proizvoda. Za poduzeća svih veličina njime se uvode norme na razini EU-a kojima se pojednostavnjuje usklađenost i stvara dosljednije regulatorno okruženje u svim državama članicama.

Osobito za mala, srednja i mikropoduzeća time se smanjuju pravni troškovi povezani s ulaskom na tržišta i olakšava globalna

trgovina. Uspostavljaju se jednaki uvjeti u pogledu kredibiliteta na tržištu jer će se on sada promatrati kroz pretpostavku o sukladnosti koju osiguravaju usklađene norme, a ne isključivo kroz snagu brenda.

Za potrošače te norme povećavaju povjerenje jer zahtijevaju jaču ugrađenu sigurnost i bolju zaštitu osobnih podataka i privatnosti.

Što se tiče inovacija, promiče se pristup utemeljen na tehničkoj sigurnosti (putem dizajna) kojim se potiče razvoj sigurnijih i otpornijih tehnologija te jača globalna konkurentnost proizvoda EU-a s digitalnim elementima.

„Budući da se digitalna transformacija ubrzava u svim sektorima trgovine i društva, sposobnost ETSI-ja da okupi stručnjake iz cijelog svijeta s raznim znanjima znatno će povećati kibernetičku sigurnost i privatnost europskih građana”, izjavio je Jan Ellsberger, glavni direktor ETSI-ja.

Za više informacija posjetite:
<https://www.stan4cra.eu>.

